

Prima instanță: Judecătoria Chișinău (sediul Rîșcani) (jud. A. Miron)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. M. Guzun, V. Buhnaci, L. Pruteanu)

ÎNCHEIERE

19 iunie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios
administrativ al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Ala Cobăneanu
Dumitru Mardari
Svetlana Filincova

examinând recursul declarat de către SRL „Credits 2 all” reprezentată de avocatul Covaliov Natalia,

în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de SRL „Credits 2 all” împotriva lui Mostovic Petru privind încasarea datoriei și a cheltuielilor de judecată,

împotriva încheierii din 26 martie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost restituit apelul declarat de SRL „Credits 2 all” reprezentată de avocatul Covaliov Natalia împotriva hotărârii din 31 octombrie 2018 a Judecătoriei Chișinău (sediul Rîșcani),

c o n s t a ț ă:

La data de 07 iunie 2018, SRL „Credits 2 all” s-a adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva lui Mostovic Petru solicitînd încasarea din contul pîrîtului în beneficiul reclamantului a datoriei în sumă de 14 194,37 lei, a cheltuielilor de asistență juridică în sumă de 1 000 lei și taxa de stat în sumă de 425,84 lei.

Prin hotărârea din 31 octombrie 2018 a Judecătoriei Chișinău (sediul Rîșcani), acțiunea a fost respinsă ca neîntemeiată.

La 29 decembrie 2018, avocatul Covaliov Natalia în interesele SRL „Credits 2 all” a depus apel nemotivat împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău (sediul Rîșcani) din 31 octombrie 2018.

Instanța de apel, reținînd prevederile art. 379 al Codului de procedură civilă, a dispus examinarea cererii de repunere în termenul de declarare a apelului și punerea pe rol a apelului în ședință publică.

Prin încheierea din 26 martie 2019 a Curții de Apel Chișinău, a fost restituit

apelul declarat de SRL „Credits 2 all” reprezentată de avocatul Covaliov Natalia împotriva hotărârii din 31 octombrie 2018 a Judecătorei Chișinău (sediul Rîșcani), ca fiind depus de o persoană care nu este în drept să declare apel.

La 23 aprilie 2019 (prin oficiul poștal), SRL „Credits 2 all” reprezentată de avocatul Covaliov Natalia a declarat recurs împotriva încheierii din 26 martie 2019 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea acesteia cu remiterea cauzei la rejudecare.

În motivarea recursului a indicat că, instanța de apel greșit a constatat faptul, precum că avocatul Covaliov Natalia nu a avut împuterniciri de a declara apel, deși odată cu înaintarea dosarului în judecată a fost anexat mandatul de avocat cu indicarea tuturor împuternicirilor prevăzute de art. 81 al Codului de procedură civilă.

Potrivit prevederilor art. 425 al Codului de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Având în vedere că, încheierea Curții de Apel Chișinău a fost pronunțată în ședință la 26 martie 2019, expediată părților la 12 aprilie 2019, fără a se cunoaște despre data recepționării acesteia de părți, instanța de recurs consideră că recurenta s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul în termen.

Potrivit art. 426 alin. (3) al Codului de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copieii certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Astfel, recursul s-a examinat fără înștiințarea participanților la proces, însă data și ora ședinței a fost plasată pe pagina web a Curții Supreme de Justiție. Colegiul judiciar a decis inoportună invitarea acestora, întrucât argumentele expuse în cererea de recurs au fost formulate cu suficientă precizie pentru a permite instanței controlul actelor judecătorești contestate. Mai mult, nici un participant nu a solicitat audierea publică a cauzei sale (a se vedea, *mutatis mutandis*, cauza Auza Vilho Eskelinen și alții vs Finlanda, hotărârea din 19 aprilie 2007, § 72 – 75, cauza Eriksson vs Suedia, hotărârea din 12 aprilie 2012, § 66, 72, cauza Pönkä vs Estonia, hotărârea din 08 noiembrie 2016, § 33 – 34).

Examinând materialele cauzei, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că cererea de recurs urmează a fi restituită, din următoarele considerente.

Conform art. 426¹ alin. (1) lit. b) al Codului de procedură civilă, instanța de recurs este în drept să restituie recursul împotriva încheierii dacă cererea de recurs a fost depusă de o persoană care nu este în drept să declare recurs.

În speță, se constată că, prin încheierea din 26 martie 2019 a Curții de Apel Chișinău, a fost restituit apelul declarat de SRL „Credits 2 all” reprezentată de avocatul Covaliov Natalia, împotriva hotărârii din 31 octombrie 2018 a

Judecătoria Chișinău (sediul Rîșcani), în temeiul art. 369 alin. (1) lit. d) al Codului de procedură civilă.

În conformitate cu prevederile art. 369 alin. (1) lit. d) al Codului de procedură civilă, instanța de apel restituie printr-o încheiere cererea, dacă cererea de apel a fost depusă de o persoană care nu este în drept să declare apel, cu excepția cazului în care cererea depusă de persoana asupra căreia a fost instituită o măsură de ocrotire judiciară se referă la contestarea hotărârii privind instituirea măsurii de ocrotire judiciară.

Potrivit art. 75 alin. (2) al Codului de procedură civilă, procesele civile ale persoanelor juridice se susțin în instanța de judecată de către organele lor de administrare, care acționează în limitele împuternicirilor atribuite prin lege, prin alte acte normative sau prin actele lor de constituire, precum și de către alți angajați împuterniciți ai persoanei juridice, de către avocați sau avocați stagiați.

Din prevederile normei de drept citate supra rezultă că, pot avea calitatea de reprezentanți ai persoanelor juridice în procesul civil: administratorii, salariații persoanelor juridice, avocații și avocații stagiați. Prin urmare, nu orice subiect de drept poate avea calitatea de reprezentant în procesul civil, legislația procesuală oferă această posibilitate doar subiecților de drept cu statut special menționați mai sus.

Astfel, Colegiul susține că este inadmisibil ca în procesul civil o persoană juridică să fie reprezentată de o altă persoană juridică, cu excepția cazurilor când calitatea de administrator al persoanei juridice o are o altă persoană juridică (de exemplu, organizația gestionară conform art. 70, alin. (6)-(8) din Legea privind societățile pe acțiuni).

Din moment ce legea nu-i recunoaște unei persoane juridice posibilitatea de a reprezenta procesual o altă persoană juridică, aceasta, pe de o parte, nu poate beneficia de drepturile specifice prevăzute de lege pentru reprezentant în procesul civil (printre care și dreptul de a semna cererea și de a o depune în judecată), iar pe de altă parte, nici nu poate să transmită împuternicirile de reprezentare unei alte persoane, or, din prevederile art. 81 al Codului de procedură civilă rezultă cert că dreptul de a transmite împuternicirile de reprezentare unei alte persoane îl are doar reprezentantul (administratorii, salariații persoanelor juridice, avocații și avocații stagiați).

Împuternicirile avocaților de reprezentare în procesul civil a persoanelor juridice, se atestă prin mandatul semnat de client (reprezentat). Astfel, din prevederile art. 80 alin. (7) al Codului de procedură civilă rezultă că, împuternicirile date avocatului sau avocatului stagiar se atestă printr-un mandat, eliberat de reprezentat și certificat de avocat.

Conform art. 60 alin. (2) din Legea cu privire la avocatură nr. 1260 din 19 iulie 2002, împuternicirile avocatului și ale avocatului stagiar se confirmă prin mandat. Formularul mandatului este un document de strictă evidență. Conținutul,

forma și modul de utilizare a mandatului se aprobă de către Guvern.

Conform pct. 2 și 6 din Hotărârea Guvernului nr. 158 din 28 februarie 2013 cu privire la aprobarea formularului și modului de utilizare a mandatului avocatului și al avocatului stagiar, formularul mandatului avocatului și al avocatului stagiar sânt documente de strictă evidență, care confirmă împuternicirile acestora în instanța de judecată. Formularul mandatului avocatului conține următoarele elemente obligatorii: 1) pe recto se inserează: a) numărul și seria; b) denumirea biroului asociat de avocați; c) denumirea cabinetului avocatului; d) datele de contact; e) denumirea „MANDAT”; f) numele și prenumele avocatului; g) numărul licenței și data eliberării; h) numărul contractului de asistență juridică și data semnării; i) numărul deciziei coordonatorului Oficiului Teritorial al Consiliului Național pentru Asistență Juridică Garantată de Stat și data semnării; j) semnătura avocatului, certificată prin ștampilă; 2) pe verso se inserează: a) împuternicirile avocatului; numele și prenumele clientului; b) semnătura clientului sau, după caz, a avocatului.

Potrivit pct. 8 din Hotărârea menționată, împuternicirile avocatului și ale avocatului stagiar în procesul civil, stabilite conform art. 81 din Codul de procedură civilă, urmează a fi consemnate pe versoul mandatului sau, după caz, în procura întocmită la cererea clientului, în modul stabilit de lege. Dacă se întocmește o procură, avocatul sau avocatul stagiar va nota pe versoul mandatului textul „Conform procurii anexate” și va semna versoul mandatului în locul clientului. Împuternicirile avocatului sau ale avocatului stagiar stabilite în procură sunt valabile doar dacă aceasta se prezintă împreună cu mandatul.

De asemenea Colegiul reține, că potrivit prevederilor art. 11 alin. (2) din Legea cu privire la avocatură, nu se admite acordarea de către avocat a asistenței juridice de reprezentare a intereselor în instanța de judecată în alt temei, decât în baza contractului de asistență juridică, iar mandatul avocațial reprezintă un act juridic de confirmare a împuternicirilor avocatului în raport cu terții și/sau instanța de judecată. Contractul de asistență juridică, reprezentând în esență o prestație de servicii, cade sub incidența reglementărilor art. 936 al Codului civil. Or, contractul de asistență juridică, reținând natura prestației și subiectul special al acesteia, are un caracter *intuitu personae*, având la bază încrederea clientului în avocatul cu care a contractat și, în acest sens urmează, a fi executat personal de către avocatul cu care a contractat clientul.

Din prevederile art. 81 al Codului de procedură civilă rezultă că, împuternicirea de reprezentare în judecată acordă reprezentantului dreptul de a exercita în numele reprezentatului toate actele procedurale, cu excepția dreptului de a semna cererea și de a o depune în judecată, de a recurge la arbitraj pentru soluționarea litigiului, de a renunța total sau parțial la pretențiile din acțiune, de a majora sau reduce cuantumul acestor pretenții, de a modifica temeiul sau obiectul acțiunii, de a o recunoaște, de a încheia tranzacții, de a intenta acțiune

reconvențională, de a transmite împuterniciri unei alte persoane, de a ataca hotărârea judecătorească, de a-i schimba modul de executare, de a amâna sau eşalona executarea ei, de a prezenta un titlu executoriu spre urmărire, de a primi bunuri sau bani în temeiul hotărârii judecătorești, drept care trebuie menționat expres, sub sancțiunea nulității, în procura eliberată reprezentantului persoanei juridice sau în mandatul eliberat avocatului.

La caz, în vederea demonstrării existenței împuternicirilor de reprezentare a intereselor SRL „Credits 2 all”, avocatul Covaliov Natalia a prezentat mandatul avocațial seria MA nr. 1305245 din 10 mai 2018, versoul căruia, în numele clientului, este semnat de către administratorul SRL „INCASO”.

În așa mod, se constată cu certitudine că avocatul Covaliov Natalia a declarat apel împotriva hotărârii primei instanțe, fără a avea împuternicirea să depună cererea de apel, circumstanță determinată de cadrul normativ aplicabil speței și practicile existente, deoarece, după cum s-a indicat anterior, reclamant/apelant în prezentul proces este SRL „Credits 2 all”. Cererea de apel în numele și interesele ultimei a fost întocmită, semnată și depusă de către avocatul Covaliov Natalia în baza mandatului, care, însă, nu este semnat de către administratorul persoanei juridice, ci de către administratorul unei alte persoane juridice, din nume propriu, în calitate de client al avocatului.

Suplimentar, este de menționat faptul că SRL „INCASO”, chiar și în situația în care acționează în temeiul unui contract de mandat în numele SRL „Credits 2 all”, în calitate de client în cadrul unui raport juridic, având ca obiect contractarea unor servicii de încasare a datoriilor, nu a fost în drept de a se prevala de statutul său în raport cu avocatul Covaliov Natalia, cumulând atât calitatea de client, cât și de executant în cadrul respectivului raport juridic.

Din această perspectivă, prevederile din contractul de mandat și din procură contravin prevederilor imperative ale legii, fiind lovite de nulitate absolută în temeiul art. 220 alin. (1) al Codului civil, deoarece dreptul de reprezentare procesuală poate să-l aibă doar un reprezentant în procesul civil (art. 81 al Codului de procedură civilă).

Astfel, din moment ce SRL „INCASO” nu poate avea, de principiu, calitatea de reprezentant în procesul civil, transmiterea împuternicirilor de reprezentare unei alte persoane, semnarea și depunerea cererii de recurs de către aceasta din urmă contravine prevederilor art. 75, 81 al Codului de procedură civilă, căci, nimeni nu poate transmite mai multe drepturi decât are el însuși, Colegiul calificând situația juridică descrisă mai sus ca semnarea cererii de recurs de către o persoană neîmputernicită de a o semna.

Reieșind din cele expuse, Colegiul reiterează că, realizarea dreptului de a ataca hotărârea/încheierea judecătorească în lipsa dreptului de a o contesta de către avocat în modul prescris de lege, reprezintă în esență o favorizare nejustificată a părții recurente, în fraudă regulilor unui proces echitabil.

În așa mod, instanța de recurs concluzionează că, recursul declarat de SRL „Credits 2 all” reprezentată de avocatul Covaliov Natalia, împotriva încheierii din 26 martie 2019 a Curții de Apel Chișinău, urmează a fi restituit.

În conformitate cu art. 269-270, art. 426¹ alin. (1) lit. b) și alin. (2) ale Codului de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se restituie recursul declarat de către SRL „Credits 2 all” reprezentată de avocatul Covaliov Natalia împotriva încheierii din 26 martie 2019 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de SRL „Credits 2 all” împotriva lui Mostovic Petru privind încasarea sumei și a cheltuielilor de judecată.

Încheierea nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței, judecătorul

Ala Cobăneanu

Judecătorii

Dumitru Mardari

Svetlana Filincova